

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 03.06.2026

Av. Mahmut TANAL
CHP Şanlıurfa Milletvekili

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) tarafından açıklanan 2026 yılı hububat alım fiyatları, başta buğday ve arpa üreticileri olmak üzere ülke genelindeki çiftçiler tarafından yetersiz bulunmuştur. Son yıllarda mazot, gübre, tohum, zirai ilaç, sulama, elektrik, işçilik ve nakliye maliyetlerinde meydana gelen yüksek oranlı artışlar nedeniyle tarımsal üretim maliyetleri önemli ölçüde yükselmiştir.

Anayasa'nın 45'inci maddesi Devlete, tarımla uğraşanların korunmasını sağlama yükümlülüğü vermektedir. Buna rağmen açıklanan alım fiyatlarının üretim maliyetlerini karşılayıp karşılamadığı ve çiftçilerin gelir kayıplarının nasıl telafi edileceği konusunda ciddi soru işaretleri bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

1. TMO tarafından 2026 yılı hububat alım fiyatları belirlenirken hangi ekonomik ve teknik kriterler esas alınmıştır?
2. Buğday ve arpa üretiminde kullanılan mazot, gübre, tohum, zirai ilaç, sulama, elektrik, işçilik ve nakliye giderleri dikkate alınmış mıdır?
3. Bakanlığınızın hesaplamalarına göre 2026 yılı itibarıyla bir ton ekmeklik buğdayın, makarnalık buğdayın ve arpanın ortalama üretim maliyeti ne kadardır?
4. Açıklanan alım fiyatlarının çiftçiye ton başına sağlayacağı ortalama net gelir ne kadardır?
5. TMO tarafından açıklanan fiyatlar belirlenirken çiftçi örgütlerinin, ziraat odalarının, ticaret borsalarının ve üretici birliklerinin görüşleri alınmış mıdır?
6. Son beş yılda buğday ve arpa üretiminde kullanılan temel girdilerin yıllara göre maliyet artış oranları nedir?
7. Açıklanan fiyatlar nedeniyle üretimden çekilme riski bulunan çiftçi sayısına ilişkin Bakanlığınızın herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?
8. 2026 yılı alım fiyatlarının yeniden değerlendirilmesi veya güncellenmesi yönünde Bakanlığınızın ve TMO'nun herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?
9. Çiftçilerin gelir kayıplarının telafi edilmesi amacıyla ilave destekleme ödemeleri yapılması planlanmakta mıdır?
10. Türkiye'nin buğday ve arpa üretiminde kendine yeterlilik oranı nedir?
11. Son beş yılda buğday ve arpa ithalatı için ödenen döviz miktarı ne kadardır?

12. Çiftçilerin üretimden çekilmesi halinde ülkemizin gıda güvenliği açısından ortaya çıkabilecek risklere ilişkin Bakanlığınız tarafından hazırlanmış herhangi bir etki analizi bulunmakta mıdır?

13. Anayasa'nın 45'inci maddesinde yer alan "tarımla uğraşanların korunması" yükümlülüğü kapsamında, çiftçilerin gelir seviyelerinin korunmasına yönelik hangi somut tedbirler alınmaktadır?

14. Kuraklık, enerji maliyetleri ve sulama giderlerindeki artışın hububat üretimine etkileri konusunda Bakanlığınız tarafından yapılan çalışmalar nelerdir?

15. Şanlıurfa başta olmak üzere GAP Bölgesi'nde faaliyet gösteren hububat üreticilerinin yaşadığı ekonomik sorunların çözümü için özel bir destek programı hazırlanmakta mıdır?